

Zbigniew Jarosiński

Studium Doktoranckie dla Pracujących w Instytucie Badań Literackich PAN

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 79-81

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W przedwojennym Lublinie powstawały sekcje literackie przy Policyjnym Klubie Sportowym i Towarzystwie Gimnastycznym "Sokół", przy PKS i Stowarzyszeniu Rycerzy Serca Jezusowego. Albowiem "każda instytucja miejska może uczestniczyć w komunikacji literackiej". I odwrotnie, "w określonej sytuacji społecznej instytucje literackie mogą być użyte do wypełnienia każdej funkcji". Rzec w tym, iż w skali społecznej nie czyta się literatury dla niej samej. Poszczególne instytucje - niezależnie od rodzaju specjalizacji - zajmują się nią, gdyż w pewnym historycznym typie kultury podnosi to ich prestiż i ułatwia integrację. Zbiorowe czytanie i realizowanie utworów literackich było w Lublinie dwudziestolecia środkiem walki politycznej. Nic dziwnego, że ustabilizowana i autonomiczna działalność literacka grup czy instytucji peryferyjnych nie była pożądana dla władzy centralnej, Zarządu Miasta, który też starał się ją przerwać lub objąć nad nią kontrolę - często poprzez dotacje finansowe.

Mgr Marian Płachecki

STUDIUM DOKTORANCKIE DLA PRACUJĄCYCH W INSTYTUCIE BADAŃ LITERACKICH

W Instytucie Badań Literackich PAN utworzone zostały czteroletnie studia doktoranckie przeznaczone dla osób pracujących równocześnie zawodowo. Studia kształcą specjalistów w zakresie literatury współczesnej, teorii i socjologii literatury oraz metodologii badań literackich, mediewistyki literackiej, folklorystyki. Bierze w nich udział 15 osób, przyjętych w wyniku rekrutacji otwartej, o zasięgu ogólnopolskim. Zajęcia rozpoczynają się 1 października 1973 r.

Decyzją Sekretarza Wydziału I PAN na stanowisko kierownika Studium powołana została dr hab. Alina Witkowska. Pracą Studium kieruje Komisja, w której skład, oprócz kierownika, wchodzi dr hab. Kazimierz Bartoszyński i dr hab. Teresa Kostkiewiczowa oraz

- jako sekretarz - mgr Zbigniew Jarosiński. Nadzór nad Studium sprawuje Rada Naukowa Instytutu.

Komisja wchodzi w skład Rady Programowej polonistycznych studiów doktoranckich w IBL i na Uniwersytecie Warszawskim. Rada Programowa jest organem konsultującym i koordynującym współpracę w zakresie realizacji programu obydwu studiów, których zadaniem jest umożliwienie uczestnikom przygotowania rozpraw doktorskich oraz zdobycie gruntownej, niezbędnej dla własnej pracy badawczej, wiedzy w zakresie wymienionych wyżej specjalizacji naukowych. Powinny one równocześnie zapoznać wszystkich uczestników z podstawową problematyką teorii literatury, syntezy historycznoliterackiej i współczesnej metodologii literaturoznawstwa i humanistyki.

Program studiów przewiduje 550 godzin obowiązkowych zajęć organizowanych - wykładów i seminariów. Z tego na zajęcia związane z kierunkiem studiów (metodologia badań literackich, historia literatury, teoria literatury) przeznaczono do 400 godzin, na zajęcia z filozofii marksistowskiej - ok. 100 godzin, na zajęcia poświęcone warsztatowi naukowemu filologa i problemom sztuki edytorskiej - do 50 godzin.

Koncentracja zajęć obowiązkowych następuje na I i II roku, wykłady i seminaria zajmują wówczas trzy dni w miesiącu. Ilość zajęć zmniejsza się stopniowo na dwu ostatnich latach. Od III roku uczestnicy studiów biorą udział w seminariach specjalistycznych, na których też prezentują fragmenty przygotowywanych rozpraw doktorskich. Układ programu, a także układ terminów w indywidualnych planach pracy zmierzają do tego, aby doktoraty mogły być kończone jeszcze w okresie trwania studiów.

Zajęcia na Studium IBL prowadzą wysoko wyspecjalizowani pracownicy naukowcy Instytutu, a także - w miarę potrzeby - pracownicy innych ośrodków polonistycznych. Przewidziana jest wymiana wykładowców ze Studium działającym w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego.

Indywidualną pracę kształceniową i badawczą każdego uczestnika studiów kieruje bezpośrednio opiekun naukowy wyznaczony przez kierownika danego studium spośród profesorów, docentów lub - w wyjątkowych wypadkach - doktorów. Uczestnik studiów wspólnie z opiekunem ustala szczegółowy plan swej pracy indywidualnej

i zakres lektur oraz omawia z nim - w trybie konsultacji - problematykę wyłonioną w czasie przygotowywania rozprawy doktor-skiej.

Uczestnicy studiów korzystają w instytucji, która ich zatrudnia, z uprawnień określonych w Uchwale Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1971 ("Monitor Polski" 1971, nr 45, poz.287). Uchwała ta nakłada na zakłady pracy obowiązek udzielania zwolnień na zajęcia, zwrotu kosztów podróży, urlopu oraz daje uczestnikom studiów prawo ubiegania się o stypendium.

Mgr Zbigniew Jarosiński

III OLIMPIADA LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

Do tradycji Olimpiady Literatury i Języka Polskiego wchodzi już okolicznościowe motto, które towarzyszy eliminacjom ogólnopolskim. Nadaje ono zawodom polonistycznym swoistą barwę. Tworzy ów szczególny klimat, który kojarzyć się będzie później z naszymi "rokami olimpijskimi". Tak więc I Olimpiada nawiązała do tradycji języka polskiego, przypominała najstarszy do-chowany zapis zdania w języku polskim, cytata z Księgi Henrykowskiej: "daj, ac ja pobruszę, a ty poczywaj". "Olimpiadą Broniewskiego" nazwiemy II Olimpiadę, przeprowadzoną w 10 rocznicę śmierci poety. Tematy prac pisemnych w eliminacjach II i III stopnia oparto wtedy na wybranych wierszach Broniewskiego: na cytacie z "Grobu Tamerlana" i wierszu "Moja biblioteka".

III Olimpiadę nazwiemy "Kopernikańską", choć nie o Koperniku pisali olimpijczycy. Na pamiątkowych książkach, które otrzymali zawodnicy i ich opiekunowie-nauczyciele, widniała wypowiedź Mikołaja Kopernika: "myśli uczonego są niezależne od sądu ogółu - ponieważ dziełem uczonego [...] jest szukanie we wszystkim prawdy [...]". Cytat ten będzie zawsze przypominał zawodnikom, że III Olimpiada odbywała się w Roku Kopernikowskim, w Roku Nauki Polskiej. Na uroczystości zakończenia III Olimpiady w dniu 10 czerwca br. - w Sali Okrągłego Stołu Pała-